

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان
دانشکده علوم اداری و اقتصاد
گروه مدیریت

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته‌ی مدیریت دولتی
گرایش سیستم‌های اطلاعاتی

بررسی رابطه بین همسویی استراتژی فناوری اطلاعات و استراتژی کسب و کار با
چابکی سازمانی در شرکت‌های نرم‌افزاری

استاد راهنما
دکتر ناصر شهسواری

استاد مشاور
امیر میرزایی

نگارنده
شهلا رضوان دوست

مهر ۱۳۹۲

دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان
دانشکده‌ی علوم اداری و اقتصاد
گروه مدیریت

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی مدیریت دولتی گرایش سیستم‌های اطلاعاتی

بررسی رابطه بین همسویی استراتژی فناوری اطلاعات و استراتژی کسب و کار
با چابکی سازمانی در شرکت‌های نرم افزاری

شهلا رضوان دوست

به تصویب نهایی رسید.

در تاریخ ۱۳۹۲/۷/۲۸ هیأت داوران زیر بررسی و با درجه‌ی عالی

امضاء
امضاء
امضاء

۱- استاد راهنمای پایان‌نامه آقای دکتر ناصر شهسواری با مرتبه‌ی علمی استادیار

۳- استاد مشاور پایان‌نامه آقای امیر میرزایی با مرتبه‌ی علمی مربی

۳- استاد داور داخل گروه آقای دکتر حسین کاظمی با مرتبه‌ی علمی استادیار

امضاء

۴- نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی آقای دکتر اسماعیل زهدی با مرتبه‌ی علمی استادیار

امضاء
(منازل زهوی)

تمامی حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری‌های
حاصل از این پژوهش موضوع این پایان‌نامه، متعلق به دانشگاه
ولی‌عصر (عج) رفسنجان است.

پاسکزاری

پاس از دستان راکه حیات ما را به نعمت مظهر روشنائی بخشید و به طریق علم و دانش را بنمونان شد و خوشه جینی از علم و معرفت را روزیان ساخت.

با پاس فراوان از:

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر ناصر شمسواری پور که راهبانی این پیمان نامه را به عهده داشتند و باربهبانی های خود ما را در انجام کار هدایت نمودند، استاد محترم آقای امیر میرزایی که مشاوره این کار را به عهده داشتند، استاد عزیز و بزرگوارم آقای دکتر مصطفی یادوی نژاد که در طول دوره کارشناسی ارشد همواره از دانش و تجربیات خود ما را بهره مند نموده اند، استاد ارجمندم آقای غلامرضا خوشیما که باربهبانی های ارزنده خود در طول انجام این کار کمک شایانی به پیشرفت کار داشتند. همچنین از آقای دکتر محسن اکبری به خاطر راهبانی های خالصانه اشان نیابت مکنکر را دارم.

پاس از پدر و مادر و خواهر و برادران عزیزم که همواره در کنار من و حامی من بوده اند.

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم

(عزیزان فداکاری که از پای نشسته، تا من پای کیرم)

و

برادران و خواهر خوبم

و همی آنان که آفتاب مهرشان در آسازنی قلمم هم چنان پابرجاست.

و هرگز غروب نخواهد کرد.

چکیده

طی سالهای اخیر صنعت نرم‌افزار به عنوان مهم‌ترین عامل در رشد اقتصادی کشورها مطرح شده است. محیط پویای این صنعت همراه با تغییر دائمی تقاضای مشتریان می‌طلبد که شرکت‌های فعال در این صنعت راهکاری برای پاسخگویی به این تغییرات را اتخاذ کنند. از بین راهکارهای مختلف برای پاسخگویی کارا به تغییرات، چابک گشتن از محبوب‌ترین آن‌هاست. از طرفی سیستم‌های اطلاعاتی به عنوان یکی از ضروریات رسیدن به چابکی معرفی شده است. اما یکی از تناقضات مربوط به بهبود و به‌کارگیری سیستم‌های اطلاعاتی برای حمایت تولید چابک، این است که فناوری‌های اطلاعاتی مزایای مورد انتظار را ارائه نمی‌دهد. یکی از دلایل این تناقض عدم وجود همسویی بین استراتژی فناوری اطلاعات و استراتژی کسب‌وکار است. بنابراین در این پژوهش ضمن معرفی همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات و چابکی به بررسی رابطه بین آن‌ها در شرکت‌های نرم‌افزاری پرداخته شده است. روش استفاده شده در این پژوهش توصیفی می‌باشد و داده‌های به دست آمده از پرسشنامه با استفاده از آزمون رگرسیون تحلیل شده است. با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان بیان کرد که همسویی یک اصل برای دستیابی به چابکی می‌باشد. همچنین دو بعد ارتباطات و مهارتها از ابعاد همسویی دارای تأثیر مثبت روی چابکی می‌باشند. اما تأثیر ابعاد سطح شایستگی/ارزش، سطح اعمال اختیار، مشارکت و حیطة عمل روی چابکی تأیید نشد.

واژگان کلیدی: چابکی، شرکت‌های نرم‌افزاری، همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه.....	۱
۲-۱- بیان مسأله.....	۲
۳-۱- وضعیت صنعت نرم افزار.....	۵
۴-۱- اهمیت موضوع	۶
۵-۱- اهداف تحقیق	۸
۱-۵-۱- هدف اصلی تحقیق	۸
۲-۵-۱- اهداف فرعی تحقیق	۸
۶-۱- فرضیه‌ها/ پرسشهای تحقیق	۸
۷-۱- روش تحقیق	۹
۸-۱- ابزار گردآوری اطلاعات	۹
۹-۱- جامعه و نمونه آماری	۹
۱۰-۱- ساختار تحقیق	۹

فصل دوم: مرور ادبیات موضوع

۱-۲- مقدمه	۱۱
۲-۲- همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات	۱۲
۱-۲-۲- تعاریف همسویی	۱۲
۲-۲-۲- اهمیت همسویی	۱۴
۳-۲-۲- مدل های همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات	۱۵
۱-۳-۲-۲- مدل همسویی هندرسون و ونکاترامن	۱۵
۲-۳-۲-۲- مدل کلارک	۱۷
۳-۳-۲-۲- مدل همسویی کازمن و می چن	۱۸

۱۹	..... مدل جوپرو و کالیکا ۴-۳-۲-۲
۲۰	..... مدل لوفتمن ۵-۳-۲-۲
۲۴	..... فرایند همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات ۴-۲-۲
۲۶	..... مطالعات انجام شده در زمینه همسویی ۵-۲-۲
۲۶	..... سابهروال و چان ۱-۵-۲-۲
۲۶	..... سابهروال، هیرشیم و گلز ۲-۵-۲-۲
۲۷	..... کینگ و کرگ ۳-۵-۲-۲
۲۸	..... لوفتمن و بریر ۴-۵-۲-۲
۲۹	..... متچولویان و براون ۵-۵-۲-۲
۳۰	..... کرنز و لدرر ۶-۵-۲-۲
۳۱	..... ریچ و بنیاسات ۷-۵-۲-۲
۳۳	..... بروس ۸-۵-۲-۲
۳۵	..... کرام ۹-۵-۲-۲
۳۵	..... علی پور پیجانی و اکبری ۱۰-۵-۲-۲
۳۶	..... مانیان، موسی خانی و جام پرازمی ۱۱-۵-۲-۲
۳۸	..... چابکی ۳-۲
۳۸	..... تاریخچه چابکی ۱-۳-۲
۳۹	..... تعاریف چابکی ۲-۳-۲
۳۹	..... ضرورت چابکی ۳-۳-۲
۴۰	..... ابعاد چابکی ۴-۳-۲
۴۰	..... گلدمن و همکاران ۱-۴-۳-۲
۴۲	..... یوسف و همکاران ۲-۴-۳-۲
۴۳	..... شریفی و ژانگ ۳-۴-۳-۲

عنوان	صفحه
۲-۳-۴-۴- هویت	۴۴
۲-۳-۴-۵- شارپ و همکاران	۴۵
۲-۴-۴- مطالعات مربوط به فناوری اطلاعات و چابکی	۴۷
۲-۴-۱- کرونادو، لیونز و کهو	۴۷
۲-۴-۲- زنجیرچی و الفت	۴۷
۲-۵-۵- همسویی و چابکی	۴۷
۲-۵-۱- تالون و پینسونولت	۴۷
فصل سوم: روش تحقیق	
۳-۱- مقدمه	۵۱
۳-۲- متغیرها و شاخص های تحقیق	۵۱
۳-۳- مدل مفهومی تحقیق	۵۳
۳-۴- فرضیه‌ها/ سوال‌های پژوهش	۵۴
۳-۴-۱- همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات و چابکی	۵۴
۳-۴-۲- ارتباطات و چابکی	۵۴
۳-۴-۳- سطح شایستگی / ارزش و چابکی	۵۵
۳-۴-۴- سطح اعمال اختیار و چابکی	۵۵
۳-۴-۵- مشارکت و چابکی	۵۶
۳-۴-۶- حیطة عمل و معماری و چابکی	۵۶
۳-۴-۷- مهارت‌ها و چابکی	۵۶
۳-۵- روش تحقیق	۵۷
۳-۶- جامعه آماری	۵۸
۳-۷- نمونه آماری	۵۸
۳-۸- قلمرو تحقیق	۵۸

۵۸	..... ۱-۸-۳- قلمرو موضوعی
۵۸	..... ۲-۸-۳- قلمرو مکانی
۵۹	..... ۳-۸-۳- قلمرو زمانی
۵۹	..... ۹-۳- روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۵۹	..... ۱-۹-۳- بررسی اسناد و مدارک
۵۹	..... ۲-۹-۳- پرسشنامه
۵۹	..... ۳-۹-۳- پایایی پرسشنامه
۶۰	..... ۴-۹-۳- روایی پرسشنامه

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

۶۱	..... ۱-۴- مقدمه
۶۱	..... ۲-۴- غربالگری داده‌ها
۶۲	..... ۱-۲-۴- شناسایی داده‌های پرت
۶۲	..... ۳-۴- نتایج توصیفی
۶۲	..... ۱-۳-۴- توصیف متغیرهای زمینه‌ای تحقیق
۶۴	..... ۲-۳-۴- بررسی تأثیر متغیرهای جمعیت شناختی
۶۴	..... ۳-۳-۴- آزمون میانگین یک جامعه
۶۷	..... ۴-۴- یافته‌های پژوهش
۶۷	..... ۱-۴-۴- روایی و پایایی
۶۸	..... ۲-۴-۴- نتایج آزمون آماری با استفاده از رگرسیون
۷۱	..... ۳-۴-۴- نتایج آزمون رگرسیون

فصل پنجم: نتایج پژوهش

۷۵	..... ۱-۵- مقدمه
۷۵	..... ۲-۵- بحث و نتیجه‌گیری

ج

صفحه	عنوان
۷۵	۱-۲-۵ فرضیه ۱
۷۶	۲-۲-۵ فرضیه ۲
۷۷	۳-۲-۵ فرضیه ۳
۷۷	۴-۲-۵ فرضیه ۴
۷۷	۵-۲-۵ فرضیه ۵
۷۷	۶-۲-۵ فرضیه ۶
۷۸	۷-۲-۵ فرضیه ۷
۷۸	۳-۵ پیشنهادات تحقیق
۷۸	۱-۳-۵ پیشنهادات کاربردی برای شرکت‌های نرم‌افزاری
۷۹	۲-۳-۵ پیشنهادات برای تحقیقات آتی
۷۹	۴-۵ مشکلات و محدودیت‌های تحقیق

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۱۶	شکل ۱-۲ مدل همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات .....
۱۹	شکل ۲-۲ مدل همسویی جویندگی و کالیکا .....
۲۰	شکل ۳-۲ پنج سطح مدل بلوغ همسویی استراتژیک لوفتمن .....
۲۴	شکل ۴-۲ مدل بلوغ همسویی لوفتمن .....
۴۲	شکل ۵-۲ چهار بعد چابکی از دیدگاه سیستمی .....
۴۴	شکل ۶-۲ تواناسازهای چابکی از دیدگاه هویت .....
۵۳	شکل ۱-۳ مدل مفهومی پژوهش .....

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۳۶	جدول ۱-۲ خلاصه‌ای از مطالعات در همسویی
۵۰	جدول ۲-۲ دیدگاه‌های رقیب در مورد ارتباط همسویی و چابکی
۶۲	جدول ۱-۴ توزیع فراوانی پاسخ دهندگان بر حسب جنسیت
۶۳	جدول ۲-۴ توزیع فراوانی پاسخ دهندگان بر حسب سن
۶۳	جدول ۳-۴ توزیع فراوانی پاسخ دهندگان بر حسب سطح تحصیلات
۶۳	جدول ۴-۴ توزیع فراوانی پاسخ دهندگان بر حسب سابقه کار
۶۴	جدول ۵-۴ توزیع فراوانی پاسخ دهندگان بر حسب سابقه مدیریت
۶۴	جدول ۶-۴ آزمون تک نمونه‌ای
۶۵	جدول ۷-۴ نمره همسویی هر عامل و نمره همسویی هر عامل
۶۸	جدول ۸-۴ ضرایب آلفای کرونباخ
۶۹	جدول ۹-۴ بررسی نرمال بودن متغیرها
۶۹	جدول ۱۰-۴ آزمون شپيرو ويلک برای آزمون نرمال بودن متغیرها
۷۰	جدول ۱۱-۴ بررسی هم خطی بین متغیرهای مستقل
۷۱	جدول ۱۲-۴ جدول خلاصه مدل
۷۱	جدول ۱۳-۴ جدول تحلیل واریانس
۷۲	جدول ۱۴-۴ جدول ضرایب رگرسیون
۷۲	جدول ۱۵-۴ جدول خلاصه مدل
۷۲	جدول ۱۶-۴ جدول تحلیل واریانس
۷۳	جدول ۱۷-۴ جدول ضرایب رگرسیون

فهرست پیوست‌ها

صفحه	عنوان
۸۱	پیوست ۱: پرسشنامه
۸۸	پیوست ۲: نمودارهای مربوط به نرمال بودن متغیرها
۹۲	پیوست ۳: نتایج آزمون‌های من ویتنی و کروسکال والیس
۹۴	پیوست ۴: آزمون همبستگی دو متغیری